

Investigation of the 8th Grade Students' Perceptions on the Concept of School Counselor (Malatya Province Case)¹

Nuri Erdemir, Inonu University, 0000-0002-5106-7884
Ezgi Sumbas, Inonu University, 0000-0001-5450-6400
Zeynep Umur Erkuş, Furat University, 0000-0002-3576-8461
Aslı Tunca, Ministry of Education, 0000-0001-5202-2496

Abstract

The aim of this study is to examine the metaphors of 8th grade students in the central districts of Malatya province, Battalgazi and Yeşilyurt. For this purpose, 137 students in the 8th grade in secondary schools were reached. The data obtained from students by asking the question that "the psychological counselor in my school is similar to because ..... ". As a result of the research, metaphors produced by the students as a handsome / cool / charismatic school counselor, as a family school counselor, friend / friend / school counselor as a friend / counselor, psychologist / psychiatrist / counselor / school counselor as a specialist, gathering information / information as a person providing information, a school counselor, a school counselor as a moving person, a leader, school counselor as a leader, 7 themes were created. It is possible to say that these themes emphasize more positive aspects of school counselors. In addition to this, it is seen that some of the themes of the psychological counselor include information about the work area.

Keywords: : 8th grade students, psychological counselor, occupational image

Inönü University
Journal of the Faculty of Education
Vol 20, No 3, 2019
pp. 952-962
DOI: 10.17679/inuefd.489572

Article type:
Research article

Received : 29.11.2018
Accepted : 09.12.2019

Suggested Citation

Erdemir, N., Sumbas, E., Umur, Z. & Tunca, A., (2019). Investigation of the 8th Grade Students' Perceptions on the Concept of School Counselor (Malatya Province Case), *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 20(3), 952-962. DOI: 10.17679/inuefd.489572

¹ This is an extended version of the paper presented at the 1st International Battalgazi Multidisciplinary Studies Congress held on 7-9 December 2018

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Guidance services in schools are the basis of personality services offered to students. Understanding the thoughts and perceptions of these services and school counselors on the basis of the students will facilitate the reorganization of these services and innovations in line with the expectations. In addition, school counselors will be able to provide feedback on their services. When the literature is examined, it is seen that most of the studies on this subject are mostly taken from the opinions of managers and teachers and the opinions of the students are at the level of secondary education.

In the literature, there are various researches about how school counselors are perceived. These studies relate to how school counselors perceive themselves and how they are perceived by school administrators and other teachers. In this case, it is thought that school counselors will develop a professional perception of the students and will contribute to the positive perception of themselves.

Purpose

This study aims to examine the students' perceptions about the concept of school counselor by analyzing the metaphors they developed about the concept of school counselor in Battalgazi and Yeşilyurt central districts of Malatya province. In line with these perceptions, it will be possible for school counselors to organize their behaviors according to expectations and to make innovations about the services provided.

Method

Descriptive survey method used in this study. The aim of this study is to find out the perceptions of eighth grades about their school psychological counselors. The population of the study is composed of 137 students who are volunteers in the study. A form was created for the students to fill in the beginning of the research. After the necessary permissions were obtained from the schools and teachers, the students were asked to enter the class and the forms were distributed and the students were asked to fill in the forms. The application lasted 40 minutes. The data was collected with open-ended question. The answers were entered into the excel table and the analyzes were made on excel. Empty and incorrectly filled inventories weren't analyzed.

Findings

79 metaphors were produced by the students. The metaphors produced by the students are expressed under seven different themes. These themes include; School counselor as a handsome / cool / charismatic person, school counselor as one of our family, school counselor as friend / friend / confidant, school counselor as psychologist / psychiatrist / counselor / expert as a counselor / information collector / informant As a school counselor, a school counselor as a moving person, and a leader, as a school counselor.

Discussion & Conclusion

It is possible to say that these themes emphasize more positive aspects of school counselors. In addition to this, it is seen that some of the themes of the psychological counselor include information about the work area. Altun and Camadan (2012) found similar themes in their research with school counselors.

With the results of the research, the school counselors are informed about the point of the school services. And the school counselors can learn about the behaviors that concern students and the teachers so they can change their expectations and organize their behaviors. In addition, new studies and necessary legal arrangements can be made to highlight the role of school counselors.

8. Sınıf Öğrencilerin Okul Psikolojik Danışmanı Kavramına İlişkin Algularının İncelenmesi (Malatya İli Örneği)²

Nuri Erdemir, İnönü Üniversitesi, 0000-0002-5106-7884

Ezgi Sumbas, İnönü Üniversitesi, 0000-0001-5450-6400

Zeynep Umur Erkuş, Fırat Üniversitesi, 0000-0002-3576-8461

Aslı Tunca, Milli Eğitim Bakanlığı, 0000-0001-5202-2496

Öz

Bu araştırmanın amacı Malatya ili Battalgazi ve Yeşilyurt merkez ilçelerindeki 8. sınıf öğrencilerin okul psikolojik danışmanı kavramına ilişkin görüşlerini inceleyerek öğrencilerin okul psikolojik danışmanı kavramına yönelik zihinsel imgelerini ortaya koymaktır. Bunun için araştırmacılar tarafından seçilen ortaokullarda öğrenim gören, ankette okul psikolojik danışmanından yardım aldığını belirten, 8. sınıf öğrencilerinden araştırmaya gönüllü katılan, 137 öğrenciyle çalışılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler 8. sınıf öğrencilerine sorulan "Okulumdaki psikolojik danışman ..... benziyor. Çünkü....." biçiminde açık uçlu sorularla toplanmıştır. Araştırma sonucunda öğrenciler tarafından üretilen metaforlardan Yakışıklı / güzel / karizmatik biri olarak okul psikolojik danışmanı, ailemizden biri olarak okul psikolojik danışmanı, dost / arkadaş / sırdaş olarak okul psikolojik danışmanı, psikolog / psikiyatrist / danışman / uzman olarak okul psikolojik danışmanı, bilgin / bilgi toplayan / bilgi veren bir kişi olarak okul psikolojik danışmanı, koşturan, hareketli bir kişi olarak okul psikolojik danışmanı ve bir lider, yol gösteren olarak okul psikolojik danışmanı olmak üzere 7 tema oluşturulmuştur. Bu temaların, okul psikolojik danışmanlarının daha çok olumlu yönlerini vurguladığını söylemek mümkündür. Buna ek olarak bazı temaların psikolojik danışmanın iş alanına yönelik bilgileri de içerdikleri görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: 8. sınıf öğrencileri, okul psikolojik danışmanları, meslek imajı.

İnönü Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
Cilt 20, Sayı 3, 2019
ss. 952-962
DOI: 10.17679/inuefd.489572

Makale türü:
Araştırma makalesi

Gönderim Tarihi : 29.11.2018
Kabul Tarihi : 09.12.2019

Önerilen Atf

Erdemir, N., Sumbas, E., Umur, Z. & Tunca, A., (2019). 8. Sınıf Öğrencilerin Okul Psikolojik Danışmanı Kavramına İlişkin Algularının İncelenmesi (Malatya İli Örneği). *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(3), 952-962. DOI: 10.17679/inuefd.489572

² Bu çalışma 7-9 Aralık 2018 tarihlerinde düzenlenen 1. Uluslararası Battalgazi Multidisipliner Çalışmalar Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulan çalışmanın genişletilmiş halidir.

GİRİŞ

Eğitim, bireyin hayata hazırlanması amacıyla ihtiyaç duyulan tutum, beceri ve bilginin kazandırılması süreci olarak ifade edilir (Erdem, 2005). Çağdaş eğitimin üç boyutu bulunmaktadır. Bunlar yönetim, öğretim ve öğrenci kişilik hizmetleridir. Öğrenci kişilik hizmetleri bireyin yani öğrencinin özgün bir biçimde bütün olarak gelişimiyle ilgilidir. Öğrenci kişilik hizmetleri özel eğitimi, eğitsel ve sosyal etkinlikleri, sağlık hizmetlerini, sosyal yardımları ve psikolojik danışma ve rehberlik faaliyetlerini kapsamaktadır (Çetinkaya, 2017). Psikolojik danışma ve rehberlik öğrenci kişilik hizmetleri içerisinde çok önemli bir yere sahip ve bireyin bir bütün olarak gelişimi için doğrudan yardıma yönelik bir faaliyettir (Altıntaş, 2015; Karataş ve Şahin-Baltacı, 2013).

Psikolojik danışma ve rehberlik 20.yy başlarında ABD’de ortaya çıkmıştır. Ülkemizde psikolojik danışma ve rehberlik kavramından söz edilmesi 2.dünya savaşı sonrasına denk gelmektedir (Bakircioğlu, 2005). 1970’li yıllarda ise psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri okullarda yerini almaya başlamıştır (Yavuzer, 2017). Okullar, öğrencilerin her anlamda gelişimini desteklemeyi amaçlamanın yanı sıra onların ruh sağlığını koruma amacı da taşımaktadır. Bu durum okullarda psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin yer almasında etkili olmuştur (Canel, 2017). Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri tüm eğitim kademelerinde verilen bir hizmettir. Her eğitim kademesinde psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin amacı farklılık gösterebilmektedir. Ortaokulda psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklenen, çocuğun dengeli bir birey olması, sağlıklı gelişmesi ve çevresine uyumlu olabilmesi için çocuğa yardımcı olmasıdır (Yeşilyaprak, 2003). Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliği’nde bu hizmetlerin yürütülmesine ilişkin esaslar belirlenmiştir. Okul psikolojik danışmanı ile birlikte okul yöneticilerinin (müdür, müdür yardımcısı) ve öğretmenlerin de bu hizmetlere ilişkin görev ve sorumlulukları bulunmaktadır. Diğer bir deyişle psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri okul yöneticileri, öğretmenler ve okul psikolojik danışmanlarınca gerçekleştirilmektedir (Güven, 2009). Psikolojik danışma ve rehberlik (PDR) hizmetlerinin etkili bir şekilde yürütülmesinde bütün personelin etkin katılımı gereklidir. Okul personelinin işbirliği içerisinde ortak anlayışla, olumlu tutumlarla ve istekli olarak hareket etmesi PDR hizmetlerinin etkili yürütülebilmesi açısından oldukça önemlidir (Güven, 2009; Korkut-Owen ve Owen, 2008; Özabacı, Sakarya ve Doğan, 2008). Ancak okul psikolojik danışmanının asıl ilgili olduğu grup öğrencilerdir. Gönüllülük ilkesi doğrultusunda öğrencilerin okul psikolojik danışmanından yardım istemesi beklenir ancak bu öğrencinin okul psikolojik danışmanına güvenmesi ile mümkündür. Bu güven ise okul psikolojik danışmanının kendisini ve yaptığı işi doğru şekilde anlatması ve bu bilgilerin ve kendisinin doğru şekilde algılanması ile sağlanabilir (Rogers, 1981).

Birçok alanda görüldüğü gibi okul rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde de değişimler yaşanmaktadır. Okullardaki rehberlik hizmetleri ise öğrencilere sunulan kişilik hizmetlerinin temelinde yer almaktadır. Öğrenciler temel alınarak planlanan bu hizmetlere ve okul psikolojik danışmanlarına yönelik düşünce ve algıların anlaşılması başta bu hizmetlerin yeniden düzenlenmesi ve beklentiler doğrultusunda yenilikler yapılmasını kolaylaştıracaktır. Buna ek olarak okul psikolojik danışmanları kendilerine yönelik ve hizmetlerine yönelik geri bildirim alabileceklerdir. Literatür incelendiğinde bu konuda yapılan çalışmaların çoğunda daha çok yönetici ve öğretmenlerin fikirlerinin alındığı ve öğrencilerin görüşlerinin alındığı çalışmaların ortaöğretim düzeyinde olduğu görülmektedir. Araştırmalar okul yöneticilerinin okul rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri ile ilgili görüşleri (Gündüz, İnandı ve Tunç, 2017; Erdemir ve Kış, 2017), alanda çalışanların gözünden psikolojik danışma ve rehberlik alanının sorunları (Dost ve Keklik, 2017), okullarda yürütülen psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ilişkin okul psikolojik danışmanlarının görüşleri (Tagay ve Çakar, 2017), ortaöğretim kurumlarında yürütülen psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine yönelik okul müdürü, sınıf rehber öğretmeni, öğrenci ve okul psikolojik danışmanın görüşleri (Karataş ve Baltacı, 2013), ortaöğretimde öğrenci görüşlerine göre psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin değerlendirilmesi (Şahin, 2010), rehber öğretmenlerin psikolojik danışman kavramına ilişkin algılarının metafor analizi yoluyla incelenmesi (Altun ve Camadan, 2013), psikolojik danışma ve rehberlik bölümü öğrencilerinin psikolojik danışma kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar (Özpolat, 2017) ve öğretmen ve öğrencilerin rehber öğretmeni algılamalarına ilişkin bir durum çalışması (Ünal ve Ünal, 2010) şeklindedir. Bu çalışmaların sonuçları incelendiğinde okul yöneticilerinin okul psikolojik danışmanından beklentileri eğitsel ve mesleki rehberlik üzerine yoğunlaşmaktadır. Ve bu beklentiler çoğu zaman okul psikolojik danışmanının yapabileceğinden fazlasına yönelik olmakta ve kimi zaman meslek alanı dışına taşmaktadır (Nazlı, 2007; Yüksel-Şahin, 2002). Bu durumda okul psikolojik danışmanlarının bu beklentileri karşılamaları mümkün olmamaktadır. Araştırmaların sonuçlarına göre öğrenci ve öğretmenlerin okul psikolojik danışmanlarına yönelik algıları genel olarak olumlu olmakla birlikte bazı araştırmalar

öğretmenlerin okul psikolojik danışmanlarına önyargı ile yaklaştığını ortaya koymaktadır. Bu ön yargılar genellikle okul psikolojik danışmanlarının herhangi bir iş yapmıyor olduğu ve okul rehberlik hizmetlerinin bir uzmanlık gerektirmediği çerçevesinde şekillenmektedir (Altun ve Camadan, 2013; Tagay ve Çakar, 2017). Okullarda rehberlik hizmetleri 65 yıldan beri olmasına rağmen rehberlik hizmetleri ve bu hizmetlerin yürütülmesine dair birçok sorun yaşandığı görülmektedir (Tagay ve Çakar, 2017). Bu eksiklikler; okul psikolojik danışma hizmetlerinin yürütülmesi için gerekli ortamın olmaması, okul programlarında rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri için gerekli zamanın ayrılmaması, okul psikolojik danışmanının görev ve sorumluluklarının yeteri kadar bilinmiyor olması, öğretmenler ve idarenin okul psikolojik danışma hizmetlerine destek olmada gönülsüz olması ve okul psikolojik danışma hizmetlerinin tam olarak bilinmemesi olarak karşımıza çıkmaktadır (Kepçeoğlu, 1976; Tuzgöl-Dost ve Keklik, 2012). Buna ek olarak okul psikolojik danışmanlarının unvanlarının belirsizliği, okul psikolojik danışmanlarına yönelik önyargılar, okul psikolojik danışma hizmetlerine dair bilgilerin yetersiz olması ve fiziksel imkansızlıklar da okul psikolojik danışmanının karşılaştığı zorluklar arasındadır (Erdur-Baker ve Çetinkaya, 2007).

Alan yazında okul psikolojik danışmanının nasıl algılandığına ilişkin çeşitli araştırmalar bulunmaktadır. Söz konusu araştırmalar okul psikolojik danışmanı kendilerini nasıl algıladıklarına, okul yöneticileri ve diğer öğretmenler tarafından nasıl algılandıklarına ilişkindir. Araştırma sonuçlarına göre rehber öğretmenler genelde olumlu algılanmakla birlikte genelde yönetim tarafından rehber öğretmenlerin desteklenmesi gerektiğine inanmaktadırlar. Bazı araştırma sonuçlarına göre ise rehberlik servisi görece pasif olarak algılanmakta ve çoğunlukla karşılaşılan olumlu algının yanı sıra olumsuz algıların olduğunu da gözler önüne sermektedir. Farklı eğitim düzeylerinde (ilköğretim, ortaöğretim) yapılmış olmasına rağmen tüm çalışmaların ortak noktasında okul psikolojik danışmanlarının yardımcı bir birim olduğu ve öğrencilerin ihtiyaçlarına hizmet ettiği algısına ulaşılmaktadır. Ayrıca okuldaki rehberlik sürecinin okul müdürü, müdür yardımcısı, öğretmenler ve rehber öğretmenlerin ortak ürünü olduğunu destekleyen sonuçlar göze çarpmaktadır. Öğretmen, müdür ya da müdür yardımcısının okul psikolojik danışmanına ilişkin algılarının ise birbirinden fazla farklılaşmadığı görülmüştür (Ünal ve Ünal, 2010; Altun ve Camdan, 2013; Kardeş, 2014; Gündüz, 2014; Meşeci, Özcan, Bozdemir vd., 2007; Yüksel, 2008; Eşref ve Ramazan, 2008; Akbaba ve Batikan, 2017; Akgün, 2010). PDR hizmetlerinin okulda gerçekleştirildiği düşünüldüğünde okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin PDR servisinden beklentilerinin belirlenmesi önemli hale gelmektedir. Okul psikolojik danışmanlarının yaşadıkları zorlukların bir kısmı bilgi eksikliği ve ön yargılardan kaynaklanmaktadır. Ön yargı ve verilen hizmet ve yapılan işe dair farklılıklar okul psikolojik danışmanından beklentileri şekillendirmektedir. Beklentilerin neler olduğunun okul psikolojik danışmanları tarafından bilinmesi psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinde başarının artırılması, yanlış anlaşılmalara önüne geçilmesi sorunların çözülmesi ve hizmetlerin verimli yürütülmesi açısından önem taşımaktadır. Bu çalışmanın psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ilişkin öğrencilerin beklentilerinin belirlenmesinin alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu şekilde okul psikolojik danışma hizmetlerinde yenilikler planlanabilir, var olan algı üzerinden okul psikolojik danışma hizmetleri yeniden düzenlenebilir. Bu sayede ön yargılarında ortadan kaldırılması mümkün olabilir.

Bu araştırmada, Malatya ili Battalgazi ve Yeşilyurt merkez ilçelerindeki 8. sınıf öğrencilerin okul psikolojik danışmanı kavramına ilişkin görüşleri incelenerek, öğrencilerin okul psikolojik danışmanı kavramına yönelik algılarını ortaya koymak amaçlanmaktadır. 8. Sınıf öğrencilerinin hem ergenlik dönemi hem de liselere geçiş gibi yaşamsal krizlerle karşılaştıkları için okul psikolojik danışmanından daha fazla faydalandıkları düşünülmektedir. Bu sebeple bu grupta bir çalışma planlanmıştır. Bu algılar doğrultusunda okul psikolojik danışmanlarının hem kendilerinden beklentiler doğrultusunda davranışlarını düzenlemeleri hem de verilen hizmetler konusunda yenilikler yapabilmeleri mümkün olacaktır.

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Bu çalışma betimsel tarama yönteminde bir çalışmadır. Bu çalışma sekizinci sınıf öğrencilerinin okul psikolojik danışmanlarına dair algılarının belirlenmesine yöneliktir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini 2016-2017 eğitim öğretim yılında Malatya ili Battalgazi ve Yeşilyurt merkez ilçelerindeki okullar oluştururken, çalışma grubunu ise araştırmacılar tarafından kolay ulaşılabılır olması nedeniyle seçilen ortaokullarda öğrenim gören 8. sınıf öğrencilerinden araştırmaya gönüllü katılan 137 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin 74'ü (%54) kız, 63'ü (%46) erkektir. Okullar amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilmişlerdir. Bu örneklemenin temeli, araştırmanın amaçları doğrultusunda bir evrenin temsilci bir örneği yerine, amaçlı olarak bir ya da birkaç alt kesimini örnek olarak almaktır. Başka bir deyişle amaçlı örnekleme, evrenin soruna en uygun bir kesimini gözlem konusu yapmak demektir (Sencer, 1989).

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın başlangıç sürecinde öğrencilerin doldurması için form oluşturulmuştur. Okullardan ve öğretmenlerden gerekli izinler alındıktan sonra araştırmacılar tarafından sınıfa girilerek formlar dağıtılmış ve öğrencilerin formları doldurması istenmiştir. Uygulama 40 dakika sürmüştür. Araştırmada elde edilen verileri 8. sınıf öğrencilerine sorulan "Okulumdaki psikolojik danışman ..... benziyor. Çünkü....." biçiminde açık uçlu sorularla toplanmıştır. Boş ve yanlış doldurulmuş olan envanterler çıkarıldıktan sonra içerik analizi yapılmıştır. Soruların çünkü kısmında yeterli açıklama bulunmayanlar çıkarılmıştır.

Temaların ve kodların belirlenmesinin ardından kodlama bu araştırmayı yürüten iki araştırmacı tarafından yapılmıştır. Temaların oluşturulması sürecinde veri setini bilgisayara aktaran araştırmacı oluşabilecek kodları not almıştır. Daha sonra oluşturulan kodlar ve bunların içinde yer alabileceği üst temalar hakkında PDR alanında başka bir uzmanla istişare edilmiştir. Oluşturulan kod listesi yardımıyla tüm veri setinden tesadüfi olarak seçilen 34 adet anket (yaklaşık %25) iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı kodlanmıştır. Araştırmacılar arasındaki uzlaşma yüzdesi %88 [(24/27)*100] olarak hesaplanmıştır. Araştırmacılar arasında kodlayıcı güvenilirliğinin sağlanması için bu oranın %80'in üstünde olması önerilmektedir (Miles ve Huberman, 1994). Oluşan görüş ayrılıkları araştırmacılar arasında istişare edilerek temalara son hali verilmiş ve veri setinin tamamı kodlanmıştır.

BULGULAR

Araştırma sonuçlarına ilişkin tablolar ve açıklamalar bu bölümde yer almaktadır.

Tablo 1
Okul Psikolojik Danışmanına İlişkin Görüşler

Temalar	Öğrenciler (f)
I. Yakışıklı / güzel / karizmatik biri olarak	6
II. Ailemizden biri olarak	53
III. Dost / arkadaş / sırdaş olarak	39
IV. Psikolog / psikiyatrist / danışman / uzman olarak	17
V. Bilgin / bilgi toplayan / bilgi veren bir kişi olarak	18
VI. Koşturan, hareketli bir kişi olarak	2
VII. Bir lider, yol gösteren olarak	2

Öğrenciler tarafından 79 tane metafor üretilmiştir. Öğrenciler tarafından üretilen metaforlar yedi farklı tema altında ifade edilmiştir. Bu temalar; Yakışıklı / güzel / karizmatik biri olarak okul psikolojik danışmanı, ailemizden biri olarak okul psikolojik danışmanı, dost / arkadaş / sırdaş olarak okul psikolojik danışmanı, psikolog / psikiyatrist / danışman / uzman olarak okul psikolojik danışmanı, bilgin / bilgi toplayan / bilgi veren bir kişi olarak okul psikolojik danışmanı, koşturan, hareketli bir kişi olarak okul psikolojik danışmanı ve bir lider, yol gösteren olarak okul psikolojik danışmanı olarak sıralanmaktadır.

Yakışıklı / güzel / karizmatik biri olarak okul psikolojik danışmanı teması altında, *basketbolcu, Tarkan, film kahramanı* gibi metaforlar yer almaktadır. Örnek ifadeler bakacak olursak;

"Basketbolcuya benziyor. Çünkü onun gibi disiplinli, yakışıklı ve uzun boylu (Ö105)." "Okulumdaki psikolojik danışman (rehber öğretmen) karizmatik birine benziyor. Çünkü o çok iyi giyiniyor (Ö129)."

Ailemizden biri olarak okul psikolojik danışmanı teması altında *anne, baba, abi, dayı* gibi metaforlar yer almaktadır. Örnek ifadelerle bakacak olursak;

"Okulumdaki psikolojik danışman ablama benziyor. Çünkü ablam gibi ilgilendiğini düşünüyorum (Ö23)."

"Okulumdaki psikolojik danışman abime benziyor. Çünkü abimde bana dersle ilgili bilgi verdiği için (Ö64)."

"Okulumdaki psikolojik danışman(rehber öğretmen)amcama benziyor. Çünkü bana her konuda yardımcı oluyor (Ö33)." Genel olarak okul psikolojik danışmanlarını bir aile üyesine benzeten öğrencilerin duygusal destek boyutunda okul psikolojik danışmanı ve aile üyeleri arasında bir benzerlik kurdukları görülmektedir. İlgı, destek ve şefkat gibi duygusal boyutları vurguladıkları dikkat çekmektedir.

Dost / arkadaş / sırdaş olarak okul psikolojik danışmanı temasının altında *yakın arkadaş, sırdaş ve dost* gibi metaforlar yer almaktadır. Örnek cevaplara bakacak olursak;

"Okulumdaki psikolojik danışman (rehber öğretmen) dostu benziyor. Çünkü her sırrımızı onla paylaşıyoruz (Ö282)."

"Arkadaşıma. Sürekli bize yardımda bulunuyor ve bizim sorunlarımızı bireysel olarak dinliyor (Ö240)."

"Arkadaşıma benziyor. Çünkü onunla konuşurken rahatım (Ö161)." Okul psikolojik danışmanlarını

arkadaşa benzeten öğrenciler psikolojik danışma hizmetinin samimiyet ve yakınlık boyutuna dikkat çekmektedirler. Danışma sürecinin vazgeçilmez parçalarından olan bu iki unsur öğrencilerin danışma hizmetine ve okul psikolojik danışmanına başvurmalarında kolaylaştırıcı olabilir. Frekans tablosunda bakıldığında da bu temanın en çok tekrar eden ikinci tema olduğu dikkate değerdir.

Psikolog / psikiyatrist / danışman / uzman olarak okul psikolojik danışmanı teması altında ise *psikolog, danışman, profesyonel* gibi metaforlar sayılmıştır. Örnek ifadelerle bakacak olursak;

"-gerçek bir psikoloğa -gerçekten psikoloji bakımından çok yardım ediyor (Ö117)."

"-Psikoloğa - sosyal iletişim bakımından destekleyici (Ö120)." Okul psikolojik danışmanını psikoloğa benzeten öğrencilerin ifadeleri psikiyatri, psikoloji ve psikolojik danışmanlık alanındaki farklılıkları ve benzerlikleri ayırt edemediklerini gösteriyor olabilir.

Bilgin / bilgi toplayan / bilgi veren bir kişi olarak okul psikolojik danışmanı teması ise *arı, balıkçı bilgin* ve *sözlük* metaforlarını içermektedir.

"Filmlerdeki balıkçı bilginlere, çünkü her konuda insanları bilgilendirip ders vermeyi kendine görev biliyor (Ö112)." Bu cevaplar okul psikolojik danışmanlarının mesleki gereklilikleri yerine getirme sürecinin (anket uygulamak, mesleki vb bilgilendirme gibi) nasıl algılandığına dair fikir verebilir.

Koşturan, hareketli bir kişi olarak okul psikolojik danışmanı teması *postacı ve kuş* metaforlarından oluşmaktadır. Öğrencilerin ifadeleri aşağıdaki gibidir;

"Kuşa benziyor çünkü çok hareketli (Ö175)." *"Postacıya sürekli koşturuyor (Ö100)."*

Son olarak *bir lider, yol gösteren olarak okul psikolojik danışmanı* teması ise *orkestra şefi ve lider* metaforlarını içermektedir.

"Orkestra şefine, liderlik özelliği var (Ö181)." *"Lidere, bize yol gösteriyor (Ö184)."*

Okul Psikolojik danışmanları, katılımcılar tarafından daha çok ailelerinden biri gibi algılanmaktadır ve algı olumludur. Olumsuz ifadelerle çok az rastlanmakla birlikte tek bir tema altında toplamak mümkün olmamıştır. Bazı sorulara verilen yanıtlarda açık bir metafor üretilmemişse de okul psikolojik danışmanını tanımlayan ifadeler gerekçeleri ile birlikte verilmiştir. Böylesi yanıtların da içerik analizi yapılmıştır.

Okul psikolojik danışmanını *anlayışlı* olarak tanımlayan öğrencilerin bazı ifadeleri şöyledir; *"Okulumdaki psikolojik danışman anlayışlı birine benziyor. Çünkü bize her konuda yardımcı oluyor (Ö80)."*

"İyi ve anlayışlı bir insana \ çevresine karşı davranışları herkesin örnek alacağı davranışları var (Ö213)."

Okul psikolojik danışmanını *sorun çözen/ derdimize çözüm bulan* olarak tanımlayan öğrencilerin bazı ifadeleri şöyledir: *"Okulumdaki psikolojik danışman sorun çözücüye benziyor. Çünkü herkesin sorunlarıyla ilgileniyor (Ö15)."* *"Okulumdaki psikolojik danışman sorunlarımızı çözene benziyor. Çünkü bir sorunumuz olsa onun yanına gidip sorunumuzu çözebiliriz (Ö69)."*

Okul psikolojik danışmanını *yardım eden* olarak tanımlayan öğrencilerin ifadelerinden bazıları şöyledir: *"Herkes yardım eden birine benziyor. Çünkü onlar öğrencilerin sorunlarını her zaman dinleyerek, onlara yardımcı oluyorlar (Ö264)"*

Okul psikolojik danışmanını *yol gösteren / aydınlatan* olarak tanımlayan öğrencilerin ifadelerinden bazıları şöyledir: *"Okulumdaki psikolojik danışmanı yol gösterene benziyor. Çünkü bize hep çözüm yolları üretiyor (Ö71)."* *"Okulumdaki psikolojik danışman (rehber öğretmen) her zaman yol gösteren ve bizi anlayan birine benziyor. Çünkü derdimizi anlatabileceğimiz ve güvenebileceğimiz biri (Ö115)."* *"Yol gösteren bir kişiye benziyor. Çünkü bana ışık gösteriyor (Ö136)."* *"Aydınlatıcı. Her konuda elinden geleni yapıyor, yol gösterin deyince yardım ediyor (Ö403)"*

Bu olumlu tanımlamaların yanı sıra sayısı fazla olmasa da okul psikolojik danışmanlarına yönelik olumsuz metaforlar üreten öğrencilerde söz konusudur. Ancak bunlar bir tema oluşturacak kadar sık değildir.

Rehber öğretmenlerini *sıkı kontrol eden* olarak tanımlayan öğrencilerin bazı ifadeleri şöyledir: *"Okulumdaki psikolojik danışman disiplinli birine benziyor. Çünkü okulumuzu çok sıkı kontrol ediyor (Ö31)"* Rehber öğretmenlerini *sinirli ve öğrencilere kızan* olarak tanımlayan öğrencilerin bazı ifadeleri şöyledir: *"Kötü bir adama benziyor. Çünkü hep kızıyor, bağırıyor (Ö291)."* *"Sinirli birine benziyor. Çünkü kızıyor (Ö149)."* *"Sinirli birine. Yaramaz arkadaşlara bağırır (Ö313)."*

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada Malatya ilinde okula devam eden 8.sınıf öğrencilerinin okul psikolojik danışmanları ile ilgili algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 369 öğrenci katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrenciler tarafından ortaya koyulan ifadelerden *Yakışıklı / güzel / karizmatik biri* olarak okul psikolojik danışmanı, *ailemizden biri* olarak okul psikolojik danışmanı, *dost / arkadaş / sırdaş* olarak okul psikolojik danışmanı, *psikolog / psikiyatrist / danışman / uzman* olarak okul psikolojik danışmanı, *bilgin / bilgi toplayan / bilgi veren bir kişi* olarak okul psikolojik danışmanı, *koşturan, hareketli bir kişi* olarak okul psikolojik danışmanı ve *bir lider, yol gösteren* olarak okul psikolojik danışmanı olmak üzere 7 tema oluşturulmuştur.

Okul psikolojik danışmanlarını *yakışıklı/ güzel/ karizmatik biri* olarak tanımlayan öğrencilerin ifadeleri incelendiğinde vurgunun giyim kuşam ve dış görünüme yapıldığı fark edilmektedir. Öğretmenlik meslek etiği gereği öğretmenin dış görünüşüne özen göstermesi ve bu şekilde öğrencilerine örnek olması gerekir (Gülderen, 2018; MEB-EARGED, 1999 Akt. İlhan, 2004; Ünal ve Altay, 2013). Öğrencilerin ifadelerini dikkate alacak olursak okul psikolojik danışmanlarının bu etik ilke çerçevesinde davranmaya çalıştıkları ve örnek birer öğretmen olmak adına ilk adımı dış görünüşleri ile attıkları söylenebilir.

Okul psikolojik danışmanını *ailelerinden biri* olarak tanımlayan öğrencilerin üzerinde durdukları unsurların duygusal destek olduğu dikkate değerdir. Okul psikolojik danışmanlarını *annelerine, babalarına, abi ve ablalarına hatta amca ve dayılarına* benzetmiş olan öğrencilerin üzerinde durdukları noktalar *şefkat, destek, yakınlık, sır saklamak gibi duygusal ihtiyaçlarına* dairdir. Aynı zamanda okul psikolojik danışmanının koruyucu unsurunu da vurgulamaktadır (Ünal ve Ünal, 2010; Lee, 2005; Trusty ve Brown, 2005). İçinde buldukları yaş gereği öğrencilerin yakınlık hissettikleri kişiler çoğunlukla aileleri olmaktadır (Erikson, 1968; Bowlby, 2012). Kendilerini güvende hissedip kendi özel yaşantılarını okul psikolojik danışmanları ile paylaşmaları, bu kişileri ailelerinden bireylerle özdeşleştirmeleri ile daha kolay olabilir. Buna ek olarak okul psikolojik danışmanlarının aileden biri olarak tanımlanması öğrencilerin beklentilerinin de bu algı ile şekillendiğini düşündürmektedir. Okul psikolojik danışmanları öğrencilerin *sevilme ihtiyacı* (Fromm, 1981, *güvende hissetme ihtiyacı* ve *korunma ihtiyacının* (Bowlby, 2012) farkında olmalıdır.

Dost, arkadaş ve sırdaş olarak okul psikolojik danışmanlarını tanımlayan öğrencilerin vurguladıkları noktalar, *samimiyet, sırdaşlık ve yakınlık* çerçevesindedir. Bu durum okul psikolojik danışmanlarının rehberlik ilkeleri ile (Kuzgun, 1991) uyumlu olarak mesleklerini icra ettiklerini gösteriyor olabilir. Benzer çalışmalarda da bu araştırmanın sonuçları ile tutarlı sonuçlar olduğu görülmektedir (Ünal ve Ünal, 2010, Nazlı, 2007).

Bir diğer tema ise *psikolog / psikiyatrist / danışman / uzman* olarak okul psikolojik danışmanı olarak bulunmuştur. Öğrenciler psikolog ve psikiyatrist olarak okul psikolojik danışmanını tanımladıklarında genel olarak rehberlik hizmetlerinin psikolojik danışma boyutundan etkilenmiş olabilirler. Ya da ifadelerden yola çıkılarak öğrencilerin bu iş alanları arasındaki farkı bilmedikleri sonucu ortaya çıkabilir. Okul psikolojik

danışmanlarının yaptıkları çalışmaları ve işi öğrencilere doğru şekilde anlatmaları önemli görülmektedir. Yapılacak olan yardım ve öğrencilerin beklentileri bu doğrultuda değişebilir (Doğan, 2000; Korkut, 2007). Okul psikolojik danışmanından beklentilerde bu ve benzeri algılar sebebi ile farklılaşmakta olabilir.

Okul psikolojik danışmanını bilgin, bilgi toplayan ve bilgi veren olarak tanımlayan öğrenciler bulunmaktadır. Kullandıkları temalar bilgin balıkçı ve arı gibi çeşitlenmektedir. Bu sonuçlar okul psikolojik danışmanlarının mesleklerini yapma konusunda istekli ve azimli olduklarını gösteriyor olabilir. Bir diğer temada okul psikolojik danışmanlarının koşturan ve hareketli kişi olarak tanımlandığını da dikkate alırsak okul psikolojik danışmanlarının işini istekle ve severek yaptığı düşünülebilir (Yalçın 2006). Okul psikolojik danışmanlarının aynı zamanda lider olarak görülmesi de öğrencilerin destek için rehberlik servisine başvurmasını kolaylaştırıcı olabilir (Ceyhan, 1999).

Bu temalarının, okul psikolojik danışmanlarının daha çok olumlu yönlerini vurguladığını söylemek mümkündür. Buna ek olarak bazı temaların psikolojik danışmanının iş alanına yönelik bilgileri de içerdiği görülmektedir. Altun ve Camadan (2012) okul psikolojik danışmanları ile yaptıkları araştırmada benzer temalara ulaşmışlardır. Birçok çalışmada da okul psikolojik danışmanlarının olumlu olarak algılandığı görülmektedir (Korkut-Owen ve Owen, 2008; Peker ve Kaygusuz, 2009).

Okul psikolojik danışmanının olumsuz algılandığı çalışmalara da rastlanmaktadır. Bu araştırmalar incelendiğinde olumsuz algının çoğunlukla okul psikolojik danışmanına yönelik önyargılardan kaynaklandığı görülmektedir (Erdur-Baker ve Çetinkaya, 2007). Okul psikolojik danışmanlarının sorumlulukları, görevleri ve rehberlik hizmetleri hakkındaki bilgisel olarak yetersizlikte okul psikolojik danışmanlarının olumsuz algılanmasına neden olmaktadır (Shoffner ve Williamson, 2000; Bardhoshi ve Duncan, 2009; Özçelik, İskender ve Palancı, 2000).

Öneriler

Araştırmanın sonuçları ile okul psikolojik danışmanları okuldaki hizmetlerin ne noktada olduğuna dair bilgi sahibi olarak; öğrencileri endişelendiren davranışların hangisi olduğunu ve öğretmenlerin kendilerinden beklentilerini öğrenerek davranışlarını düzenleyebilecekleri söylenebilir. Buna ek olarak okul psikolojik danışmanlarının rollerini belirginleştirecek yeni çalışmalar ve gerekli yasal düzenlemeler yapılabilir. Okul psikolojik danışmanlarının psikiyatrist ya da psikoloğa benzetildiği sonuçlar dikkate alınır, okul psikolojik danışmanlarının atandıkları okullarda sınıflara girip ya da oryantasyon sürecinde kendilerini tanıtip, ünvanlarını ve yaptıkları işleri detaylıca anlatabilirler ayrıca okul psikolojik danışmanlarıncaya verilen hizmetler hakkında bilgi verebilirler. İleride yapılacak olan çalışmalar için ise sınav sistemlerindeki ve eğitim sistemindeki değişiklikler sonucunda diğer yaş ve sınıf gruplarının da okul psikolojik danışmanı ile etkileşiminin artacağı düşünülebilir. Bu noktada bu sınıf ve yaş grupları ile de çalışmalar yapmak ve algılarını belirlemek önemli olabilir.

KAYNAKÇA/REFERENCES

- Akbaba, A., ve Batikan, T. (2017). Okul Yönetici ve Sınıf Rehber Öğretmenlerinin Okullardaki Rehberlik Servisleri Hakkındaki Görüşleri: Van Örneği. *Iğdır University Journal of Social Sciences*, (11).
- Akgün, E. (2010). Okul öncesi öğretmenlerinin bakış açısıyla anasınıflarındaki rehberlik hizmetlerinin değerlendirilmesi. *İlköğretim Online*, 9(2).
- Alacapınar, F. G. Öğretmen Adaylarının Bir Öğretmende Bulunması Gereken Mesleki Etik Değerler Konusundaki Görüşleri.
- Altıntaş, E. (2015). Çağdaş eğitim sisteminde öğrenci kişilik hizmetleri ve rehberlik (16.baskı). G.Can (Ed.) Psikolojik danışma ve rehberlik içinde (s. 1-29). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Altun, T., ve Camadan, F. (2013). Rehber Öğretmenlerin Rehber Öğretmen (Psikolojik Danışman) Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(3), 883-918.
- Bakırcıoğlu, R. (2005). İlköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretimde rehberlik ve psikolojik danışma. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bardhoshi, G. & Duncan, K. (2009). Rural school principals' perceptions of the school counselor's role. *The Rural Educator*, 30 (3), 16-24.
- Bowlby, J. (2012). Güvenli bir dayanak (Soylu, T. V. Çev.). Psikoterapi Enstitüsü Eğitim Yayınları.

- Brown, D., ve Trusty, J. (2005). School counselors, comprehensive school counseling programs, and academic achievement: Are school counselors promising more than they can deliver?. *Professional School Counseling*, 9(1), 2156759X0500900105.
- Canel, N. (2017). Eğitimde rehberlik hizmetlerinin yeri ve önemi (7.baskı). B.Aydın (Ed.) *Rehberlik içinde* (s.117-151). Ankara: Pegem Akademi.
- Ceyhan, E. (1999). Mesleki sorun düzeyleri farklı olan okul rehber öğretmenlerinin kişisel ve sosyal uyum düzeylerinin incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2 (13), 46-54.
- Çetinkaya, B. (2017). Rehberlikte temel kavramlar (7.baskı). B.Aydın (Ed.) *Rehberlik içinde* (s.2-36). Ankara: Pegem Akademi.
- Doğan, S. (2000). The historical development of counseling in Turkey. *International Journal for the Advancement of Counseling*, 22, 57-67.
- Dost Tuzgöl M ve Keklik İ. (2012) Alanda Çalışanların Gözünden Psikolojik Danışma ve Rehberlik Alanının Sorunları, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Yıl 12, Sayı 23, Haziran, 389 – 407
- Erdem, A. R. (2005). Etkili ve verimli (nitelikli) eğitim. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Erdemir, N., ve Kış, A. (2017). Okul Yöneticilerinin Okul Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri İle İlgili Görüşleri. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 4(8), 34-47.
- Erdur-Baker, Ö. ve Çetinkaya, E. (2007). Etik: davranışta kırılma noktası. İçinde Özyürek, R., F. Korkut-Owen ve D. Owen (Ed.), *Gelişen psikolojik danışma ve rehberlik, meslekleşme sürecinde ilerlemeler*, (ss. 163-182), Cilt 1. Ankara: Nobel Yayın.
- Erikson, E.H. 1968. *Identity: Youth and crisis*. New York: Norton.
- Eşref, N. A. S., ve Ramazan, S. A. K. (2018). Okul psikolojik danışmanlarının velilere ilişkin algıları: bir metafor çalışması. *Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(1), 59-75.
- Fromm, E. (1981). *Sevme sanatı*. Say kitap pazarlama.
- Gündüz, M. (2014). İlkokul Öğrencilerinin Etkili Öğretmen Hakkındaki Düşünceleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 114-128.
- Gündüz, B., İnandı, Y., ve Tunç, B. (2014). Okul yöneticilerinin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ilişkin görüşleri: Betimsel bir çalışma. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 20-34.
- Güven, M. (2009). Milli eğitim bakanlığı müfettişlerinin okul rehberlik hizmetleri ve denetimiyle ilgili görüşleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(9), 171-179.
- İlhan, A.Ç., (2004). 21. yüzyılda öğretmen yeterlikleri. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, yıl 5, s.58.
- Karataş, Z., ve Baltacı, H. Ş. (2013). Ortaöğretim kurumlarında yürütülen psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine yönelik okul müdürü, sınıf rehber öğretmeni, öğrenci ve okul rehber öğretmenin (psikolojik danışman) görüşlerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2).
- Kardeş, S. (2014). Okul Öncesi Eğitim Kurumu Yönetici ve Öğretmenlerinin Rehber Öğretmenlerin Rollerine İlişkin Algılarının İncelenmesi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kepçeoğlu, M. (1976). "Okul Danışmanlarının Mesleki Problemleri", *H.Ü. Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 8 (1-2).
- Korkut, F. (2007). Counselor education program accreditation and counselor credentialing in Turkey. *Counselor education program alInternational Journal for the Advancement of Counselling*, 29 (1), 11-20.
- Korkut-Owen, F., & Owen, D. (2008). Okul psikolojik danışmanlarının rol ve işlevleri: yöneticiler ve psikolojik danışmanların görüşleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi*, 41 (1), 207-221.
- Lee, C.C.(2005).Urban school counseling:Context, characteristics,and competencies.*Professional School Counseling*,8, 184–188
- Meşeci, F., Özcan, N., & Bozdemir, P. (2007). Öğretmen ve müdürlerin okul psikolojik danışma ve rehberlik servisine yönelik algıları. *HAYEF: Journal of Education*, 4(1), 157-171.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis*. (2nd ed.). Thousand .
- Nazlı, S. (2007). Psikolojik danışmanların değişen rollerini algılayışları. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10 (18), 1-17.
- Özabacı, N., Sakarya, N., ve Doğan, M. (2008). Okul yöneticilerinin okuldaki psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi.
- Özçelik, İ., İskender, M., ve Palancı, M. (2000). İlköğretim okullarında rehberlik hizmetlerinin değerlendirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(8), 48-50.
- Özpolat, A. R. (2014). Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bölümü Öğrencilerinin "Psikolojik Danışma" Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metaforlar. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(1), 385-396.

- Peker, A. ve Kaygusuz, C. (2009). Genel ve meslek liselerindeki öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklenti düzeylerinin incelenmesi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 17, 96-110.
- Rogers, C. (1981). Notes on Rollo May. Perspectives. (2)1.
- Shoffner, M. F. & Williamson, R. D. (2000). Engaging preservice school counselors and principals in dialogue and collaboration. Counselor Education and Supervision, 40 (2), 128-131.
- Şahin, C. (2010). Eğitim sürecinde öğrenci kişilik hizmetleri ve rehberlik. İçinde M. Güven (Ed.). Psikolojik Danışma ve Rehberlik (3. Baskı). Ankara: Anı.
- Tagay, Ö., ve Çakar, F. S. Okullarda Yürütülen Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerine İlişkin Okul Psikolojik Danışmanlarının Görüşleri. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 18(3).
- Tuzgöl Dost, M., ve Keklik, İ. (2012). Alanda çalışanların gözünden psikolojik danışma ve rehberlik alanının sorunları. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(23), 389-407.
- Ünal, D. Ç., ve Altay, İ. F. (2013). Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Yabancı Dil Öğretmeni Adaylarının Sözsüz İletişim Kullanma Düzeylerine Etkisi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 28(28-3), 417-429.
- Ünal, A., ve Ünal, E. (2010). Öğretmen ve öğrencilerin rehber öğretmeni algılamalarına ilişkin bir durum çalışması. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 7(2), 919-945.
- Yalçın, İ. (2006). 21 Yüzyılda psikolojik danışman. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi , 39 (1), 117-133.
- Yavuzer, Y. (2017). Psikolojik danışma ve rehberlik: Temel kavramları, ilkeleri ve tarihçesi (11.baskı). M.E. Deniz ve A. Erözkan (Ed.) Psikolojik danışma ve rehberlik içinde (s.3-36). Ankara: Pegem Akademi.
- Yeşilyaprak, B. (2003). Eğitimde rehberlik hizmetleri (6.baskı).Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Yılmaz, F., Göçen, S., ve Yılmaz, F. (2013). Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algıları: Bir metaforik çalışma. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 9(1).
- Yüksel Şahin. F. (2008). Ortaöğretimdeki öğrenci görüşlerine göre psikolojik danışma ve rehberlik (PDR) hizmetlerinin değerlendirilmesi. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 5(2), 1-26.

İletişim/Correspondence

Öğretim Görevlisi Nuri Erdemir
nuri.erdemir@inonu.edu.tr
Araştırma Görevlisi Ezgi Sumbas
ezgi.sumbas@inonu.edu.tr
Araştırma Görevlisi Zeynep Umur
zumur@firat.edu.tr
Uzman Psikolojik Danışman Aslı Tunca
aslihlvc@gmail.com